

راه درست استفاده از اهرم آمریکا علیه نتانیاهو

معمای اسرائیل ایالات متحده آمریکا

سجاد عطازده

مترجم

ناتان ساشز، تحلیلگر ارشد و مسئول بخش سیاست خاورمیانه‌ای موسسه بروکینگز، در مقاله «معمای اسرائیل ایالات متحده آمریکا؛ راه درست استفاده از اهرم آمریکا علیه نتانیاهو» که در وبسایت فارن آفرز منتشر شده، به بررسی بایسته‌ها و ضرورت‌های رابطه دولت بایدن با رژیم صهیونیستی پرداخته است. خوانش این مقاله ضمن تایید وجود شکاف‌های عمیق در بین لایه‌های مختلف مردم و نخبگان اسرائیل، به دل‌زدگی و اختلاف دولت ائتلافی حاکم بر رژیم صهیونیستی نیز اشاره دارد. به‌علاوه مقاله این احتمال را نیز بررسی می‌کند که ممکن است نتانیاهو برای غلبه بر مشکلات داخلی شدید خود، سعی در اعمال متهورانه در عرصه سیاست خارجی، مانند عادی‌سازی روابط با عربستان سعودی، داشته باشد.

|||

مبارزه بر سر آینده دموکراسی اسرائیل در روزهای اخیر وارد مرحله جدیدی شده؛ ائتلاف دست راستی به رهبری نخست‌وزیر بنیامین نتانیاهو یکی از اجزای طرح گسترده خود را برای محدود کردن قدرت دیوان عالی در زمینه بررسی اقدامات دولت و قانون گذاری به تصویب رساند. زمانی که برای اولین بار دولت نتانیاهو در ماه ژانویه از طرح‌های خود برای تضعیف چشمگیری قوه قضائیه اسرائیل رونمایی کرد، اعتراضات در سراسر این «کشور» با گرفت و در نهایت باعث شد نتانیاهو برنامه‌های خود را متوقف کند. او در عوض به رویکردی مرحله‌ای روی آورد و از اوایل جولای دوباره دست به کار شد و در نتیجه با اعتراضات شدیدتری در سراسر کشور نیز روبه‌رو شد. اکنون و پس از رأی گیری روز دوشنبه هفته گذشته، اسرائیل وارد دورانی بی‌سابقه شده است. هزاران نفر از نیروهای ذخیره داوطلب ارتش قصدشان را برای تعلیق خدمتی خود اعلام کرده‌اند، کادر پزشکی در اعتصاب هستند و جامعه اسرائیل نیز بیش از هر زمان دیگری قطعی شده است.

سقوط اسرائیل به ورطه آشوب، ماهیت افراطی ائتلاف نتانیاهو و فرسایش بالقوه دموکراسی در اسرائیل، همگی سبب احیای مباحث بر سابقه درباره سیاست آمریکا نسبت به اسرائیل شده است. همان‌طور که نیکلاس کریستوف، ستون نویس نیویورک تایمز هفته گذشته اظهار داشت، در همان حالی که نتانیاهو اسرائیل را به سمت غیر لیبرالیسم سوق می‌دهد، برخی معتقدند واشنگتن باید روابط نزدیک خود را با این کشور قطع کرده و در کمک‌های نظامی خود به اسرائیل بازنگری کند.

با این حال انگیزه‌ای قوی در دولت بایدن برای یافتن راهی به منظور پیشبرد روابط واشنگتن با اسرائیل وجود دارد. این انگیزه علاوه بر دیدگاه‌های خود جو بایدن، با اهداف گسترده‌تر دولت او در قبال خاورمیانه نیز همخوانی دارد. این طرح‌ها نه در حمایت از دموکراسی در خاورمیانه (جایی که دموکراسی بسیار کمی در آن وجود دارد)، بلکه در نگرانی‌های موجود درباره وضعیت آینده ایالات متحده در این منطقه ریشه دارد. این چشم‌انداز مبتنی بر ارتقای ثبات و یکپارچگی منطقه‌ای است و بر اساس رقابت ایالات متحده با چین و روسیه شکل گرفته است. در همین راستا شاهد آن بودیم که در آستانه سفر اسحاق هرتزوغ، رئیس‌جمهور اسرائیل به واشنگتن در اوایل ماه جاری، بایدن در تماسی با نتانیاهو، دعوتی ضمنی از او برای دیدار رهبران دو کشور انجام داد. انگیزه همکاری با رژیم صهیونیستی و نخست‌وزیر آن در آمریکا همچنان قوی است.

پرسش از در آغوش گرفتن روی برتافتن از رژیم صهیونیستی، انحرافی از موضوع اصلی محسوب می‌شود. موضع ایالات متحده در قبال اسرائیل باید از اهداف سیاسی ایالات متحده ناشی شود که مشتمل بر ارزش‌ها و همچنین منافع امنیتی و اقتصادی است. برای نیل به اهداف صحیح، باید از فشار جدی و مناسب نیز استفاده کرد؛ البته نه به این دلیل که تنش با رژیم صهیونیستی به‌خودی خود مفید است، بلکه از این رو موضوعاتی که پای آنها در میان است بسیار حائز اهمیت هستند.

ایالات متحده منافع معتبری در زمینه رژیم صهیونیستی در سه حوزه مختلف دارد که دولت بایدن باید علی‌رغم پیامدهای سیاسی به‌ظاهر متناقض، نیل به آنها را دنبال کند. اولین هدف حمایت از دموکراسی در داخل اسرائیل است که مستلزم فشار بر نتانیاهو است. صرف‌نظر از عدم تمایل خود واشنگتن، ایالات متحده باید دیگری در سیاست داخلی رژیم صهیونیستی است و مردم این رژیم هم به‌شدت با پیام واشنگتن هماهنگ هستند. در واقع، صدها هزار نفری که در اسرائیل برای نجات دموکراسی تظاهرات می‌کنند،

روی حمایت ایالات متحده حساب کردند. واشنگتن همچنین به برخورداری فلسطینی‌ها از عزت و آزادی واقعی علاقه‌مند است، امری که هم‌نیازمند فشار هماهنگ و هم‌همکاری مستمر با اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌های هابری جلوگیری از احتمال بروز خشونت در مقیاس بزرگ است. نکته دیگری که به همین اندازه ضروری بوده، باز کردن مسیر حل مناقشه است که در حال حاضر به دلیل الحاق فرایند غیررسمی کرانه باختری توسط اسرائیل به خاک خود، بسته شده است. نهایتاً به نفع ایالات متحده است که یک خاورمیانه با ثبات و یکپارچه را ارتقا دهد، امری که مستلزم همکاری با دولت اسرائیل و کشورهای عربی است؛ آن هم به‌ویژه با توجه به چشم‌انداز توافق عادی‌سازی روابط بین اسرائیل و عربستان. فشار ایالات متحده بر دو هدف اول منافاتی با حمایت واشنگتن از برقراری روابط دیپلماتیک عادی بین اسرائیل و عربستان سعودی ندارد؛ برعکس، چنین توافقی را احتمال ترمی کند، زیرا عادی‌سازی روابط تل‌آویو با ریاض می‌تواند مفری از رزمندگی برای فرار از مصائب داخلی را در اختیار نتانیاهو بگذارد.

۹. شعبده‌بازی

بدون شک دولت بایدن بسیار مشتاق بود که اصلاً نیازی به رویه‌رو شدن با رخداد‌های جاری در اسرائیل نداشت؛ اما چاره دیگری وجود ندارد. اسرائیل یک شریک امنیتی و اطلاعاتی نزدیک و مهم برای واشنگتن به‌شمار می‌رود. بر اساس گزارش مرکز تحقیقاتی پیو، بیش از نیمی از آمریکایی‌ها (۵۵ درصد) نگاه مثبتی به این «کشور» دارند. بایدن هم همین هفته گذشته تایید کرد که عشق او به اسرائیل «ریشه‌های عمیق و طولانی مدت» دارد. به‌علاوه، اسرائیل یک بخش کلیدی در چشم‌انداز کاخ سفید برای خاورمیانه است، جایی که بایدن به ایفای نقش بیشتر شرکای آمریکا چشم دوخته است؛ آن هم در حالی که واشنگتن بر سایر مناطق جهان تمرکز کرده است. اسرائیل نتانیاهو به دلیل تلاش دولت برای از بین بردن کنترل‌های موجود در زمینه قدرت اکثریت، در گیرودار تحولات داخلی بی‌سابقه است و توسط ائتلافی رهبری می‌شود که در آن وزرای ارشد کابینه آشکارا برای کنترل دائمی اسرائیل بر میلیون‌ها فلسطینی و سلب حق رأی آنان کار می‌کنند. وزرای افراطی دولت نیز آشکارا مشغول آرام کردن کرانه باختری هستند و بر آتش کرانه در آستانه انفجار می‌مانند. در مرکز دولت نیز نتانیاهو قرار دارد که همواره یک استاد متخصص تاکتیک‌های سیاسی بوده است که موانع کوتاه‌مدت موجود در مسیر خود را شناسایی کرده و به طرز ماهرانه‌ای مسیر دیگری را ترسیم می‌کند. اما او علی‌رغم لفاظی‌های شدیدش، در اسرائیل به شجاعت خویش شش‌ناخته نمی‌شود؛ بلکه معروف است که در موضوعات سیاسی «حاصل جمع مجموع فشارهایی است که به او وارد می‌شود». بنابراین ضروری است که در ائتلاف او، تنها افراطیون فعال نباشند.

از ماه دسامبر، واکنش دولت بایدن به تشکیل دولت ائتلافی نتانیاهو یک سیاست سنجدید تقسیم‌بندی شده بوده است؛ همکاری با اسرائیل درباره مسائل دارای فوریت و اجتناب از پیش‌ازد دوستانه به نظر رسیدن با دولت نتانیاهو. کاخ سفید

دعوت کرد؟ یا بایدن صرفاً به این موضوع اشاره کرد که آنها ممکن است در ایالات متحده با یکدیگر ملاقات کنند - شاید در نیویورک و در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل در سپتامبر؟ برای فروشاندن این سردرگمی، بایدن با توماس فریدمن، ستون نویس نیویورک تایمز مصاحبه کرد و مخالفت خود را با اصلاحات قضایی اسرائیل تکرار کرد. این همان سردرستی است که رابطه نزدیک با نتانیاهو می‌تواند ایجاد کند و شاید بتوان به همین دلیل تلاش بایدن برای کاهش این سردرزد از طریق دوری از نتانیاهو یا چشم بستن به روی اقدامات او در آغوش گرفتنش را بخشید. در عوض ایالات متحده باید از همه اهرم‌های نفوذ خود استفاده کند و کمتر نگران این باشد که اقداماتش چگونه به نظر می‌رسد و بیشتر درباره اینکه چه نتایجی می‌تواند داشته باشد، تامل کند.

موضع نتانیاهو تا کنون تلاش برای غلبه بر فشار داخلی با برگشتن به آغوش دولت بایدن بوده است. او به شیوه‌ای که مخصوص به خودش است، سعی کرده ضمن غلبه بر خشم آمریکایی‌ها درباره گسترش شهرک‌های اسرائیلی، با صدور مجوز برای فعالیت‌های تهاجمی شرکاء و حامیان خود در کرانه باختری و حرم شریف، آنان را نیز تسکین بخشد. او در اقدامی که سبب خشنودی طرفدارانش شد، لایحه اصلاحات قضایی را به تصویب رساند اما در مصاحبه‌هایش به زبان انگلیسی سعی کرد از شدت ماهیت متحول‌کننده این اصلاحات بکاهد و آن را تنها یک تجدید توازن صرف در تفکیک قوای دولتی اسرائیل تلقی کند.

با این حال، سیاست خارجی در اسرائیل، مانند همیشه، نقشی عظیم دارد، حتی در همین حال که قرارداد مدنی اجتماعی اسرائیل در حال فروپاشی است. نتانیاهو رویی تاج‌وتخت سیاست منطقه‌ای را در سر می‌پروراند: توافق عادی‌سازی بین اسرائیل و عربستان سعودی که نه تنها برای این دو، بلکه برای بسیاری از همسایگان آنها نیز تغییر بزرگی خواهد بود. خود نتانیاهو احتمال توافق با عربستان سعودی را به عنوان «جهشی عظیم به‌سوی پایان دادن به درگیری اعراب و اسرائیل توصیف کرده است؛ نکته مهم عدم اشاره به فلسطینیان در این میان است. چنین توافقی - که اکنون در اسرائیل، عربستان سعودی و ایالات متحده به‌طور جدی مورد بررسی قرار می‌گیرد- دستاوردی تعیین‌کننده برای نتانیاهو خواهد بود. با وجود این، احتیاط بدنام نتانیاهو و حتی ترسی که در این موارد دارد، می‌تواند مانع تحقق این مهم شود. اما اگر موفق به انجام این کار شود، اسرائیل به چیزی دست خواهد یافت که همیشه مشتاق آن بوده است: پذیرش توسط بیشتر کشورهای عربی. در این شرایط، اسرائیل احتمالاً نتوانست با کشورهای مسلمان غیر عرب - علی‌الخصوص اندونزی که بیشترین جمعیت مسلمان جهان را دارد- ارتباط برقرار سازد.

افرادی در جناح راست اسرائیل بر این عقیده هستند که عادی‌سازی روابط با عربستان تنها مستلزم رست‌های نامادین صرف نتانیاهو در حوزه عربستان است، مثلاً تکرار تعهد میهم نتانیاهو در سال ۲۰۰۹ به راه‌حل دو دولتی یا ادبیاتی مشتمل بر تایید تقدس اورشلیم برای مسیحیان، یهودیان و البته مسلمانان. اما معامله‌ای

یک سیاست اعلام‌نشده عدم تماس را با افراطی‌ترین عناصر دولت ائتلافی نتانیاهو اعلام کرده است. در عین حال دولت بایدن تعاملی تا حد زیاد آرام با دولت اسرائیل بر سر مسائلی که مهم می‌داند داشته است، از جمله خطر تشدید بیشتر خشونت در کرانه باختری. نهایتاً پس از مدتی تردید، دولت ایالات متحده شروع به ابراز مخالفت عمومی با طرح پیشنهادی نتانیاهو برای انجام اصلاحات در قوه قضائیه اسرائیل کرد. خود بایدن هم موضعی صریح در برابر اصلاحات قضایی اتخاذ کرده و کاخ سفید هم اظهار داشته است که «بر زیدتن بایدن به‌عنوان دوست مادام‌العمر اسرائیل، علناً و به‌طور خصوصی نظرات خود را بیان کرده است که اعمال تغییرات عمده در یک دموکراسی برای ماندگاری باید دارای اجماع گسترده باشد؛» اجماعی که اکنون اسرائیل به‌وضوح فاقد آن است.

فرسایش دموکراسی در اسرائیل همچنین ارزش‌های مشترکی را که هر دو کشور اغلب به‌عنوان مبنایی برای روابط خود مطرح می‌کنند، تضعیف می‌کند. قدرت اجرایی کنترل نشده در اسرائیل همچنین خطرات موجود برای جبهه فلسطین را نیز تشدید می‌کند، به‌ویژه زمانی که این واقعیت با جاه‌طلبی‌های الحاقی دولت فعلی اسرائیل برای ضمیمه کردن کرانه باختری به خاک خود همراه شود.

علی‌رغم بی‌زاری دولت بایدن از سیاست داخلی نتانیاهو، تمرینات نظامی ایالات متحده با اسرائیل افزایش یافته است و دلیل خوبی هم برای این کار وجود دارد. در اوایل سال ۲۰۲۳، سننگام و ارتش اسرائیل بزرگ‌ترین رزمایش مشترک خود را به نام درخت بلوط انجام دادند. بیش از ۴۰ هواییما، از جمله بمبافکن‌ها و تانکرهای دوربردی که اسرائیل در اختیار ندارد، در این رزمایش شرکت داشتند. هدف این رزمایش ارسال پیام‌ها برانزادگی به ایران و پیام عزم راسخ به متحدان عرب واشنگتن بود. آمریکا در حقیقت پیام داد که اگرچه منابع ایالات متحده ضعیف شده و واشنگتن بیشتر بر رقابت با چین و جنگ در کران متمرکز است، اما این کشور همچنان به امنیت در خاورمیانه متعهد است. اکتا به شرکای محلی که اسرائیل در میان آنها در درجه اول قرار دارد، سنگ‌بنای رویکرد دولت بایدن در قبال بحران‌های آینده است که در آنها از این متحدان منطقه‌ای خواسته خواهد شد بار بیشتر را بر دوش بکشند؛ البته آنها از سمت ارتش آمریکا حمایت می‌شوند و با این نهاد همکاری نزدیکی نیز خواهند داشت.

این شعبده‌بازی - همکاری نزدیک از یک‌طرف و اختلافات عمیق سیاسی از طرف دیگر - به‌سختی انجام می‌شود. این امر مستلزم ارسال پیام‌های دقیق و مداوم توسط سازمان‌های مختلف دولتی و استفاده از یکی از ارزشمندترین دارایی‌های دولت بایدن است: زمان و توجه مقامات ارشد آن. تماس اخیر بایدن و نتانیاهو نمونه‌ای از این موضوع است. آنچه پس از یک گفت‌وگوی ظاهر اصمیمانه اتفاق افتاد، نبردی ناخوشایند بین دولت‌های دو کشور بر سر تفسیر آن بود. آیا همان‌طور که تراچی هانگی، مشاور امنیت ملی اسرائیل مدعی شد بایدن نتانیاهو قبل از پایان سال ۲۰۲۳ به کاخ سفید

هدشار پز شکان صهیونیست به نتانیاهو

پزشکان صهیونیست تهدید کرده‌اند که اگر نتانیاهو حکم دادگاه را رد کند، دست از کار خواهند کشید. به گزارش مهر به نقل از جرزاله‌پست، رسانه‌های اسرائیلی گزارش دادند که اتحادیه‌ای از کارکنان مراقبت‌های بهداشتی «کت‌های سفید» تهدید کرده است که اگر کابینه نتانیاهو تصمیم بگیرد از احکام دادگاه عالی سرپیچی کند، اعضای آن سر کار خواهند رفت. این اتحادیه پزشکان معترض می‌گوید: «مسئولیت اختلالات در نظام سلامت موجود نیز اندک نیستند؛ گواشایش در جبهه اعراب و اسرائیل و البته فلسطین. ایالات متحده باید کمتر نگران جور روابط خود با اسرائیل باشد و در عوض بر آنچه برای دستیابی به اهداف سیاسی خود لازم است، تمرکز کند.

رزمایش بلاروس در مرز لهستان و لیتوانی

بلاروس رزمایش‌هایی را در نزدیکی مرز خود با لهستان و لیتوانی آغاز کرد که از اعضای ناتو هستند. به گزارش ایسنا به نقل از خبرگزاری آسوشیتد پرس، لهستان و لیتوانی از زمان ورود هزاران نظامی و اکثر به بلاروس، تدابیر امنیتی را در مرزهای خود تشدید کرده‌اند. رهبران کشورهای ناتو اعلام کردند که «برای اقدامات تحریک‌آمیز روسیه و بلاروس» در منطقه‌ای حساس در نزدیکی مرز این دو کشور و همچنین بیرون بوم کالینینگراد روسیه آماده هستند. این رزمایش‌ها در منطقه «گروندو» در بلاروس برگزار می‌شود که در نزدیکی منطقه «سواوکی» واقع شده است؛ منطقه‌ای که جمعیت ۹۶ کیلومتر در امتداد مرز لهستان و لیتوانی کشیده شده است. این منطقه سه کشور بالتیک، یعنی لیتوانی، لتونی و استونی را به دیگر اعضای ناتو متصل کرده و همچنین بلاروس را از کالینینگراد جدا می‌کند؛ بخشی از خاک روسیه که از نظر نظامی به‌شدت مجهز است و ارتباط زمینی مستقیمی با سرزمین اصلی روسیه ندارد.

خوش‌رقصی تشکیلات خودگردان برای تل‌آویو

تشکیلات خودگردان فلسطین به دنبال تشدید تنش در عین الحلوه است تا از این رهگذر توانایی خود در کنترل این اردوگاه در لبنان و مقابله با عقبه هسته‌های مقاومت در کرانه باختری را نشان دهد. به گزارش فارس، اردوگاه آوارگان فلسطینی «عین‌الحلوه» در لبنان که میزبان بیش از ۶۰ هزار فلسطینی است، در نتیجه درگیری میان گروه‌های سلفی با فتخاوی‌ها در چند روز اخیر بار دیگر ناآرام شد. این اردوگاه که بعد از اردوگاه بریموک در نزدیکی دمشق، بزرگ‌ترین محل تجمع آوارگان فلسطینی محسوب می‌شود، در درگیری‌های اخیر، دست کم ۱۱ کشته و ۴۰ زخمی داد. تحلیل‌های مختلفی درباره ابعاد این ناآرامی در رسانه‌ها منتشر شد که نخ تسبیح این تحلیل‌ها، دست‌نهاد رژیم صهیونیستی و آمریکا در این ناآرامی با هدف تضعیف مقاومت است؛ دستاंनी که عامل آشکار آنها تشکیلات خودگردان در پی آتش‌افروزی در اردوگاه عین‌الحلوه است.

کابینه و نمایندگان کنست است.